

Wanneer is een vergunning of een ontheffing op grond van Spoorwegwetgeving nodig en wanneer kan ik volstaan met een melding?

Welke werken of werkzaamheden vergunning-, ontheffing dan wel meldingsplichtig zijn, is in artikel 19 jo artikel 21 Besluit hoofdspoorweginfrastructuur en in de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen vastgelegd. In principe is voor elke werkzaamheid en voor elk (bouw)werk gelegen binnen een bepaald gebied van de hoofdspoorweg vergunning of ontheffing van de Minister van Infrastructuur en Milieu nodig. ProRail zal namens de Minister beslissen op uw aanvraag. In sommige gevallen kunt u in aanmerking komen voor een vrijstelling van de vergunningplicht en volstaan met een melding. In alle gevallen maakt het niet uit of u bouwt op eigen terrein of op grondgebied van ProRail.

Privaatrechtelijke toestemming

Maakt u bij uw werkzaamheden gebruik van eigendom van ProRail? Dan heeft u naast een vergunning of het doen van een melding ook privaatrechtelijke toestemming van ProRail nodig.

Bepaal snel of u een vergunning nodig hebt:

Wanneer vergunning aanvragen?

Voor de werkzaamheden in het beperkingengebied als bedoeld in artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur is vaak een vergunning ex artikel 19 Spoorwegwet nodig. Soms kunt u volstaan met een melding¹. Allereerst is het van belang om vast te stellen of het werk binnen het beperkingengebied ligt.

Het beperkingengebied

- Het spoor ligt op maaiveldniveau, en u wilt bouwen binnen 11 meter van het spoor (gemeten vanaf het hart van het dichtstbij gelegen spoor).
- Het spoor ligt op een talud, en u wilt bouwen binnen 6 meter van de teen van het talud.
- Het spoor ligt onder het maaiveld, en u wilt bouwen binnen 6 meter van de kruin van het talud.
- U wilt bouwen binnen 30 meter van een bouwwerk, zoals een onderdoorgang, tunnel of brug over het spoor.

De kernzone en de beschermingszone

Het beperkingengebied bestaat uit een kernzone en een beschermingszone (zie de tekeningen in bijlage I). Als u werkzaamheden binnen de kernzone verricht dan bent u te allen tijde vergunningplichtig.

NB: Voor werkzaamheden langs de Betuweroute en het HSL-net zijn, met uitzondering van de daaraan gelegen stations, de algemene regels niet van toepassing. Daar geldt de vergunningplicht ex artikel 19 Spoorwegwet onverkort.

Voor werkzaamheden in de beschermingszone kunt u in aanmerking komen voor een vrijstelling en volstaan met een melding. Wanneer u daarvoor in aanmerking komt kunt u lezen onder de kop 'De melding'.

---

¹ Meldingen moeten minimaal 4 weken voor de start van de werkzaamheden gedaan worden.

De melding

(ex artikel 5 Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen)

Om in aanmerking te komen voor een vrijstelling van het verbod ex artikel 19 lid 1 van de Spoorwegwet en daarmee te kunnen volstaan met een melding dan moeten deze werkzaamheden plaatsvinden in de beschermingszone als weergegeven op de tekeningen onder bijlage I **en** het werk moet voldoen aan het gestelde in de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen (de algemene regels).

Wat moet ik doen als ik een melding wil doen?

Voldoet u aan het gestelde in de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen dan kunt u een melding ex artikel 5 Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen doen van de geplande activiteiten en de daarmee samenhangende werkzaamheden via de emailadressen als vermeld op het meldingsformulier. Dit formulier kunt u van de ProRail-site downloaden.

Wie is er verantwoordelijk voor de melding?

U kunt het melden van een werkzaamheid uiteraard zelf regelen bij ProRail, maar u kunt ook bijvoorbeeld uw aannemer machtigen om dat voor u te doen. Op het meldingsformulier kunt u dat aangeven. U blijft altijd zelf verantwoordelijk voor alle zaken met betrekking tot de melding én de realisatie en instandhouding van het gemelde werk zelf.

Welke gegevens zijn noodzakelijk bij een melding?

Voor het indienen van de gegevens ingeval van een melding kunt u de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen raadplegen. U kunt ook de vergunningverleners van een van de regiokantoren benaderen. Zie de bijlagen III en IV voor een kaart met de regiogrenzen respectievelijk een overzicht van de contactpersonen met hun adres en telefoonnummers bij ProRail.

Waarom wordt mijn aanvraag / melding getoetst?

De melding wordt getoetst aan de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen. Daarbij wordt onder meer getoetst of de werkzaamheden plaatsvinden binnen de beschermingszone en of wordt voldaan aan het gestelde in de Regeling.

Mag ik met de werkzaamheden starten als ik niets van ProRail hoor?

Indien de melding correct is gedaan en u van ProRail geen tegenbericht heeft ontvangen dan kunt u met de activiteiten aanvangen op het tijdstip en op de wijze zoals u heeft gemeld. U ontvangt van ProRail dus geen registratiebevestiging van de melding. Indien de gemelde startdatum van de activiteit wordt overschreden met meer dan vier weken dan wordt de melding als niet gedaan beschouwd.

Besluit als gevolg van te stellen maatwerkvoorschriften

Indien ProRail het met het oog op onder meer de veiligheid het nodig vindt dan kunnen er aanvullende eisen worden gesteld aan de gemelde werkzaamheden. Deze kunnen bij maatwerkvoorschriften door ProRail worden opgelegd. Maatwerkvoorschriften zijn besluiten in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht². U kunt daartegen bezwaar en beroep instellen. Indien er aanvullende gegevens nodig zijn of wanneer er maatwerkvoorschriften moeten worden opgelegd dan krijgt u daar binnen vier weken bericht van. Maatwerkvoorschriften dienen binnen vier weken na de melding te worden gesteld. Tot die tijd mag niet worden gestart met de activiteiten.

Wat kost het behandelen van een melding?

Voor het behandelen van een melding worden geen kosten in rekening gebracht.

Samenloop vrijstelling en vergunningplicht

De vrijstelling geldt niet voor activiteiten en werkzaamheden die in samenhang worden verricht met activiteiten waarvoor een vergunning op grond van artikel 19, eerste lid, van de wet noodzakelijk is. In dat geval moet voor het geheel van de activiteiten en werkzaamheden een vergunning worden aangevraagd.

---

² De behandeltermijn van een besluit met maatwerkvoorschriften is 4 weken.

De ontheffing

(ex artikel 13 Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen)

Op basis van artikel 13 van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen is voor het bouwen, neerleggen, oprichten of aanleggen van zaken die een meter of hoger reiken dan het maaiveld, binnen de zichtlijnen van een spoorwegovergang als weergegeven op de tekeningen in bijlage II, tevens een ontheffing nodig. NB: Er is geen vrijstelling mogelijk van deze verplichting. Voor het aanvragen van een ontheffing kunt u de vergunningprocedure volgen als hierna beschreven.

De vergunning

(ex artikel 19 Spoorwegwet)

Wat te doen als ik twijfel of ik een vergunning nodig heb of dat ik kan volstaan met een melding?

Neem in geval van twijfel altijd contact op met het regiokantoor van ProRail. Dit is het aangewezen adres voor nadere informatie over meldingen en de plicht tot het aanvragen van een vergunning en een ontheffing bij het verrichten van werkzaamheden, zoals het leggen van kabels en leidingen en het realiseren van (bouw)werken in de nabijheid van de spoorbaan.

Vergunningplicht in de zin van artikel 19 Spoorwegwet

Indien niet wordt voldaan aan het gestelde in de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen dan is binnen het beperkingengebied als weergegeven op de tekeningen in Bijlage I een vergunning ex artikel 19 Spoorwegwet vereist. Daarvoor is een vergunningaanvraag noodzakelijk³. U heeft in elk geval een vergunning nodig als u werkt binnen de kernzones als aangegeven op voornoemde tekeningen. In de beschermingszone heeft u een vergunning nodig als uw werkzaamheden niet onder de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen vallen.

Wat moet ik doen als ik een vergunning nodig heb?

Als u een vergunning nodig hebt dient u uw plan in bij de regio waarbinnen u de werkzaamheden wilt uitvoeren. Dit kan door toezenden van een ondertekende brief met het standaard aanvraagformulier dat u kunt aanvragen bij ons regiokantoor of kunt downloaden van de ProRail-site.

Wie is er verantwoordelijk voor de aanvraag?

U kunt de aanvraag om een vergunning uiteraard zelf regelen bij ProRail, maar u kunt ook bijvoorbeeld uw aannemer machtigen om dat voor u te doen. Op het aanvraagformulier kunt u dat aangeven. U blijft altijd zelf verantwoordelijk voor alle zaken met betrekking tot de aanvraag én de realisatie en instandhouding van het vergunde werk zelf.

Welke gegevens zijn noodzakelijk bij een aanvraag om vergunning?

Het indienen van een aanvraag voor een vergunning is gebonden aan de zogenaamde indieningsvereisten. Deze zijn vastgelegd in het document 'Indieningsvereisten vergunning Spoorwegwet'. Daarin is vastgelegd welke documenten, bijvoorbeeld een bouwtekening en welke gegevens, bijvoorbeeld een sterkteberekening, u moet inleveren. Als u desondanks nog twijfelt over welke gegevens u moet aanleveren, neem dan contact op met ons regiokantoor. Als er na inlevering nog stukken ontbreken hoort u dat zo spoedig mogelijk. ProRail toetst uw plan en neemt binnen de wettelijk vastgestelde termijn een besluit.

Waarom wordt mijn aanvraag getoetst?

De vergunning kan onder beperkingen worden verleend. Aan de vergunning kunnen voorschriften worden verbonden, ter bescherming van de fysieke integriteit van de hoofdspoorweg, in het belang van een veilig en doelmatig gebruik ervan. ProRail zal met name toetsen aan de invloed die uw plan heeft of kan hebben op de betrouwbaarheid, de beschikbaarheid, de onderhoudbaarheid en de veiligheid van de spoorweginfrastructuur. Indirect kan daarbij ook gezondheid en milieu een rol spelen. Voor wat betreft de aanleg van kabels en leidingen wordt onder andere getoetst aan het

---

³ De behandeltermijn van een aanvraag vergunning ex artikel 19 Spoorwegwet is 8 weken, met de mogelijkheid van een verlenging met een redelijke termijn.

vastgestelde beleid van ProRail, zijnde de 'Technische Voorschriften bij vergunningen voor kabels en leidingen langs, onder en boven de spoorweg' het zogenoemde "witte boekje".

Hoe lang duurt het voor ik een vergunning krijg?

Bij een aanvraag voor een vergunning, zoals het leggen van kabels en leidingen, moet ProRail binnen een redelijke termijn, dat is 8 weken, een besluit nemen. Deze termijn kan worden verlengd met nog eens een redelijke termijn. Dit wordt u tijdig gemeld. De termijn begint te lopen op de dag dat ProRail de aanvraag voor de vergunning ontvangt. Indien de aanvraag niet volledig is of wanneer er nadere gegevens nodig zijn, dat wordt de termijn opgeschort totdat de gegevens zijn aangeleverd. Van deze termijn van acht weken kan worden afgeweken bij complexe werken.

Mag ik met de werkzaamheden starten als ik niets van ProRail hoor?

Als ProRail niets van zich heeft laten horen binnen de officiële behandelingstermijn, mag u de aangevraagde vergunning niet als verleend beschouwen. Er mag nooit zonder vergunning worden gewerkt. Informeer daarom altijd eerst bij ProRail naar de status van uw vergunningaanvraag als u met uw werkzaamheden wilt starten.

Wat kost een vergunning?

Voor het behandelen van de aanvraag voor een vergunning worden in beginsel geen kosten in rekening gebracht. Er kunnen zich echter situaties voordoen, bijvoorbeeld ten aanzien van de complexiteit van het bouwplan, waardoor ProRail de door haar of namens haar gemaakte kosten in rekening brengt bij de aanvrager van de vergunning. Dit laten wij u tijdig weten. Alle kosten in relatie tot het realiseren en in stand houden van het werk zijn voor rekening van de vergunningaanvrager/-houder.

Ik ben het niet eens met het besluit van ProRail betreffende mijn vergunning(aanvraag). Wat kan ik doen?

Tegen elk besluit waaronder een schriftelijke weigering om een besluit te nemen of een niet (tijdig) genomen besluit van ProRail, kan door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt. Dit moet wel binnen zes weken met ingang van de dag waarop het besluit is toegezonden. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en moet worden ingediend bij de Chief Financial Officer van ProRail (p/a Afdeling Leefomgeving, Juridische Zaken en Vastgoed), t.a.v. de secretaris van de bezwaarschriftencommissie postbus 2038, 3500 GA te Utrecht). Voor verdere informatie hieromtrent verwijzen wij u naar (hoofdstuk 6, 7 en 8 van) de Algemene wet bestuursrecht.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend kunt u ook een voorlopige voorziening aanvragen bij de Rechtbank. De voorlopige voorziening heeft schorsende werking. Dit in tegenstelling tot een bezwaarschrift.

Algemeen

Welke vergunningen of ontheffingen heb ik nog meer nodig als ik mijn plannen wil realiseren?

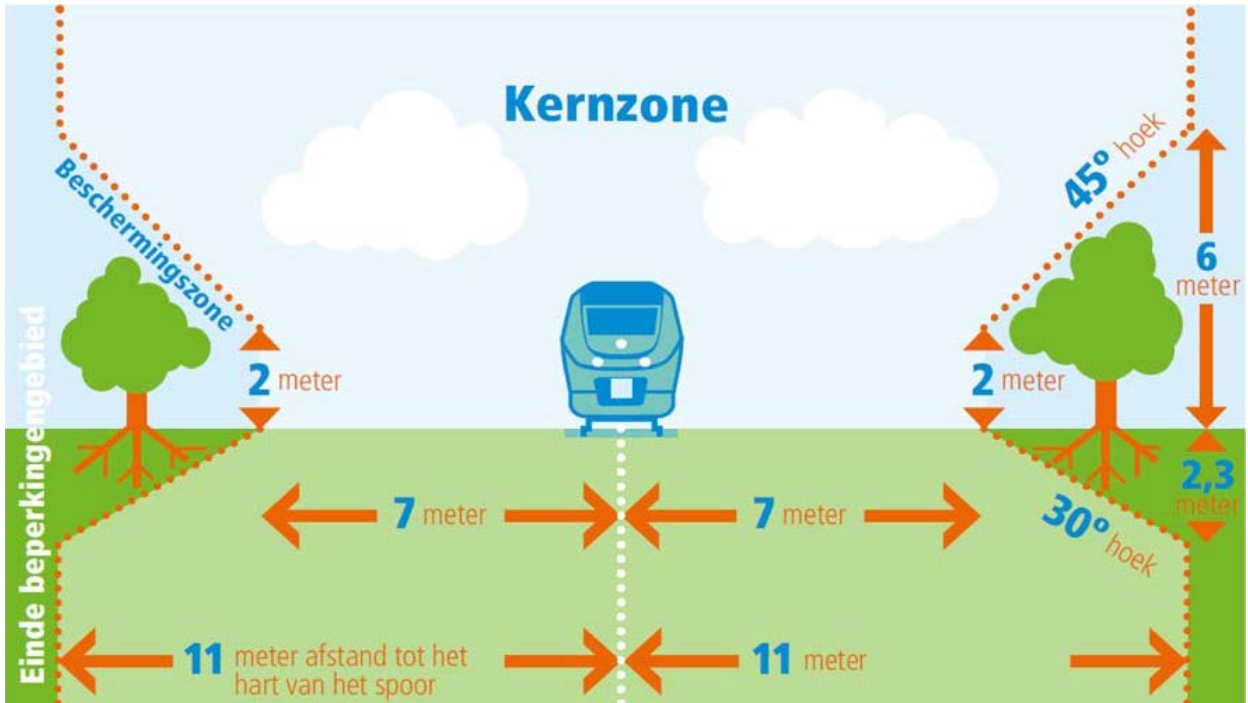
Het kan zijn dat u voor uw plannen naast een vergunning of een ontheffing op grond van de Spoorwegwet of een melding op grond van artikel 5 van de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen ook nog andere vergunningen of ontheffingen nodig hebt, zoals een omgevingsvergunning. Het is daarom verstandig bij ieder (bouw)plan contact op te nemen met de desbetreffende gemeente.

Gebruik van grond in eigendom van Railinfratrust B.V.

Het kan zijn dat er voor de realisering van uw plannen geen ander alternatief is dan het gebruik van grond die in eigendom is van Railinfratrust B.V.. Voor dit gebruik dient u wel overeenstemming te hebben bereikt met ProRail die vervolgens in hoedanigheid van gevolmachtigde namens Railinfratrust B.V. ter zake een overeenkomst met u zal sluiten.

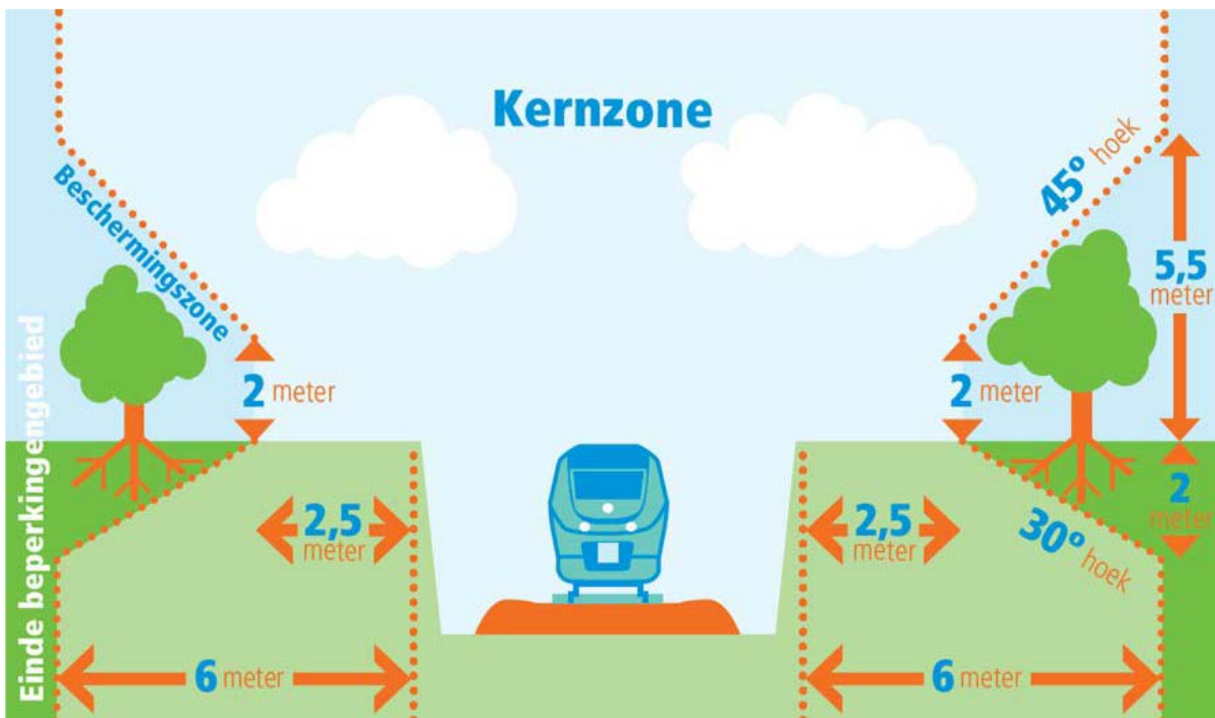
BIJLAGE I

AANDUIDING KERNZONE EN BESCHERMINGSZONE BIJ EEN HOOFDSPOORWEG OP MAAIVELDNIVEAU

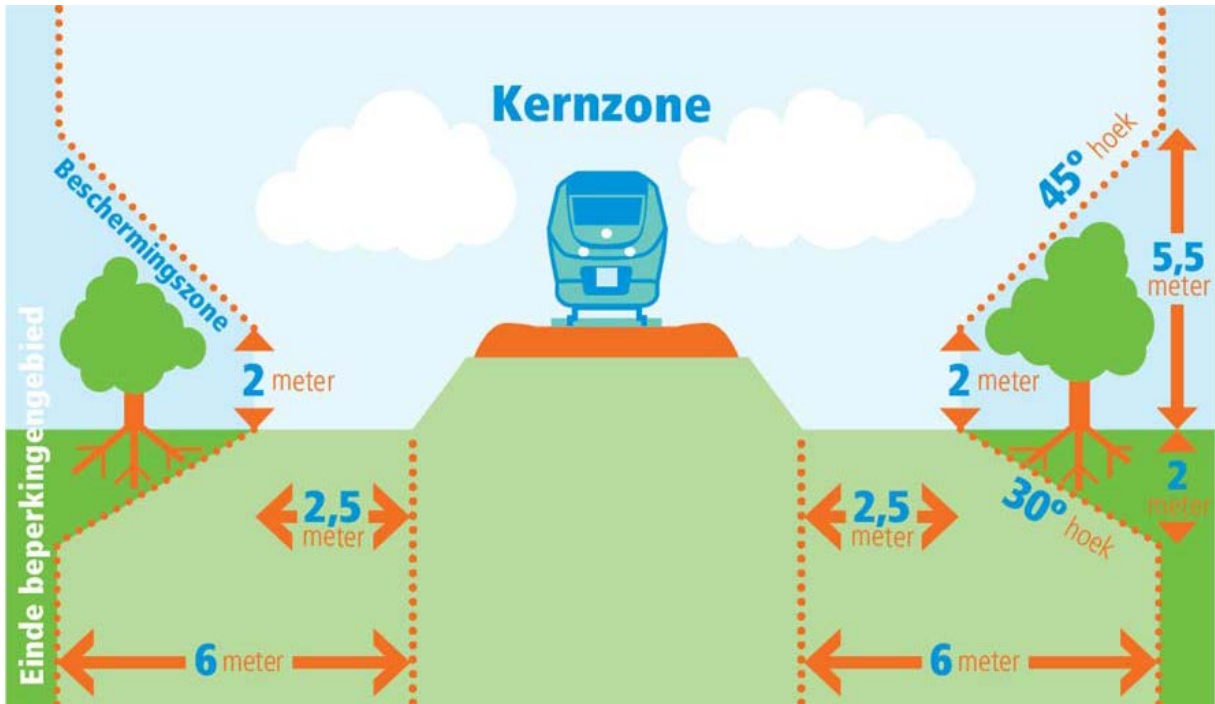
NB: de afstanden gelden, indien er meerdere sporen naast elkaar liggen, ten opzichte van het buitenste spoor.

AANDUIDING KERNZONE EN BESCHERMINGSZONE BIJ EEN HOOFDSPOORWEG IN EEN INGRAVING

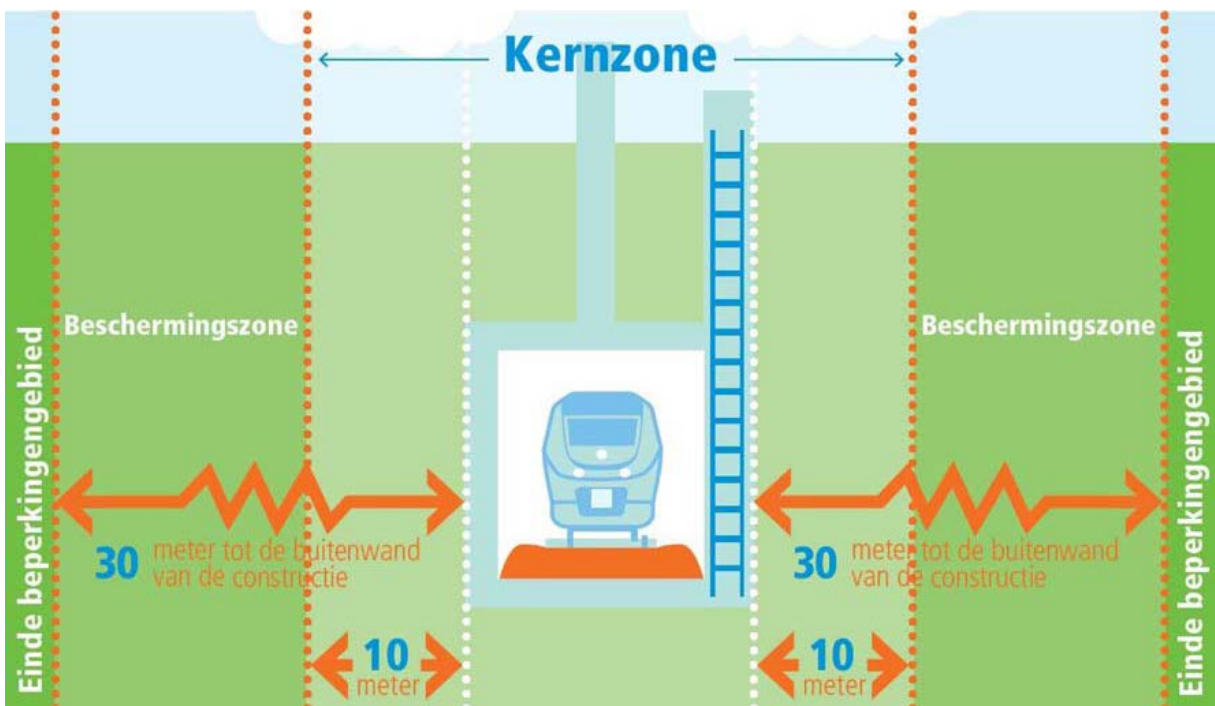

BIJLAGE I

AANDUIDING KERNZONE EN BESCHERMINGSZONE BIJ EEN HOOFDSPOORWEG OP EEN OPHOGING

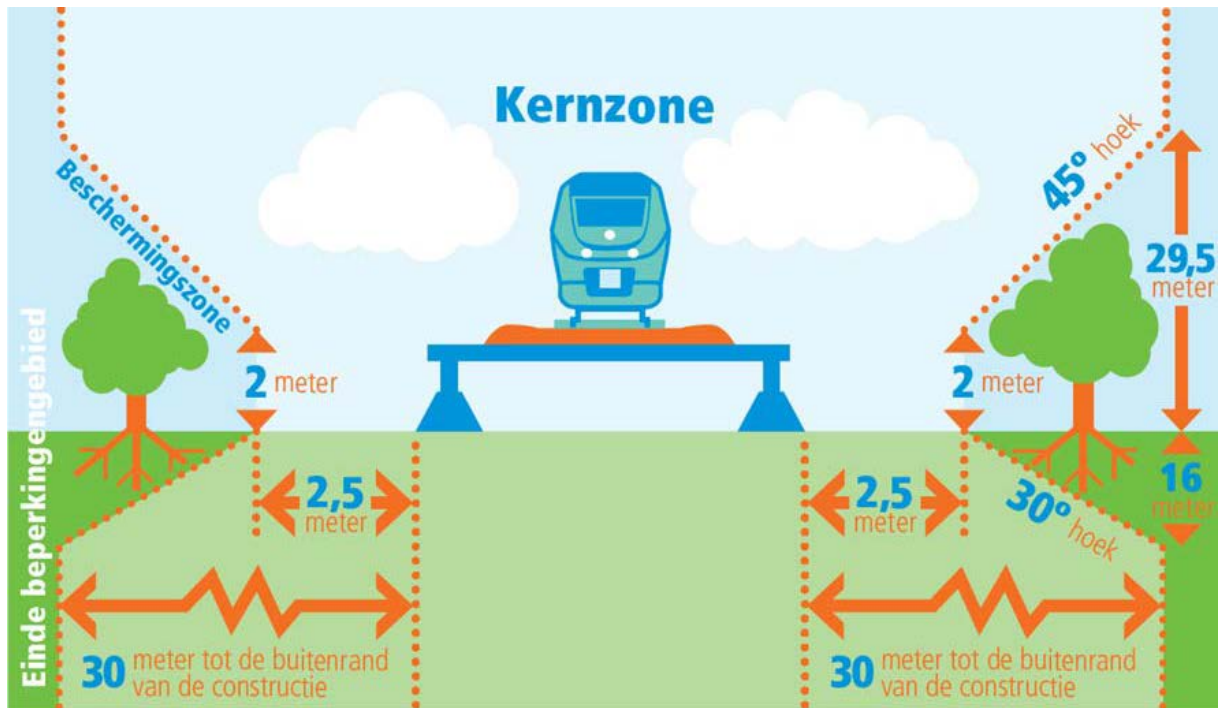

AANDUIDING KERNZONE EN BESCHERMINGSZONE BIJ EEN HOOFDSPOORWEG IN EEN TUNNEL

BIJLAGE I

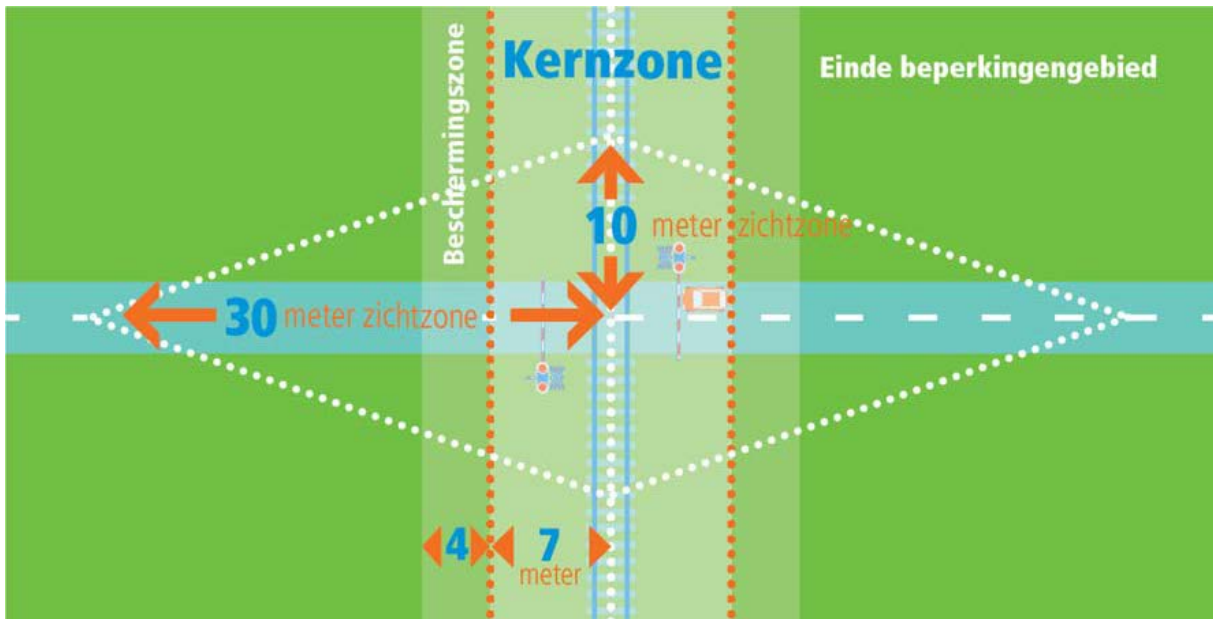
AANDUIDING KERNZONE EN BESCHERMINGSZONE BIJ EEN HOOFDSPOORWEG OP EEN BRUG OF VIADUCT

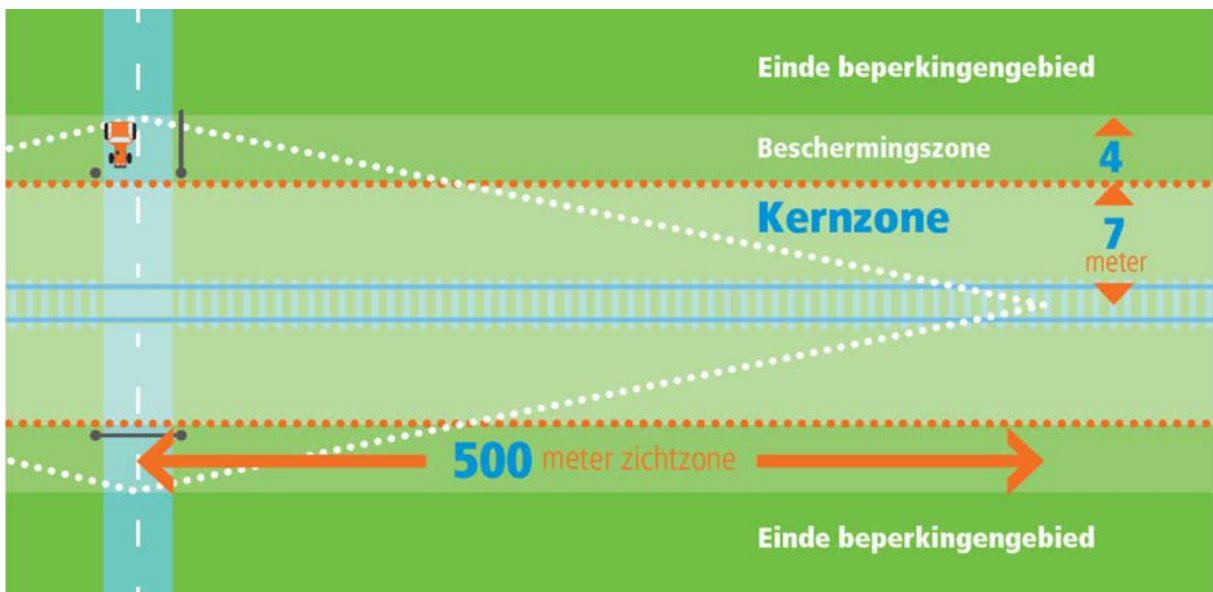
BIJLAGE II

ZICHTLIJNEN BIJ EEN ACTIEF BEVEILIGDE OVERWEG

NB: de afstanden gelden, indien er meerdere sporen naast elkaar liggen, ten opzichte van het buitenste spoor. Het gebied, bedoeld in artikel 13, eerste lid, wordt gevormd door de ruit die aan weerszijden 10 meter over het spoor en 30 meter over de weg loopt.

ZICHTLIJNEN BIJ EEN NIET-ACTIEF BEVEILIGDE OVERWEG

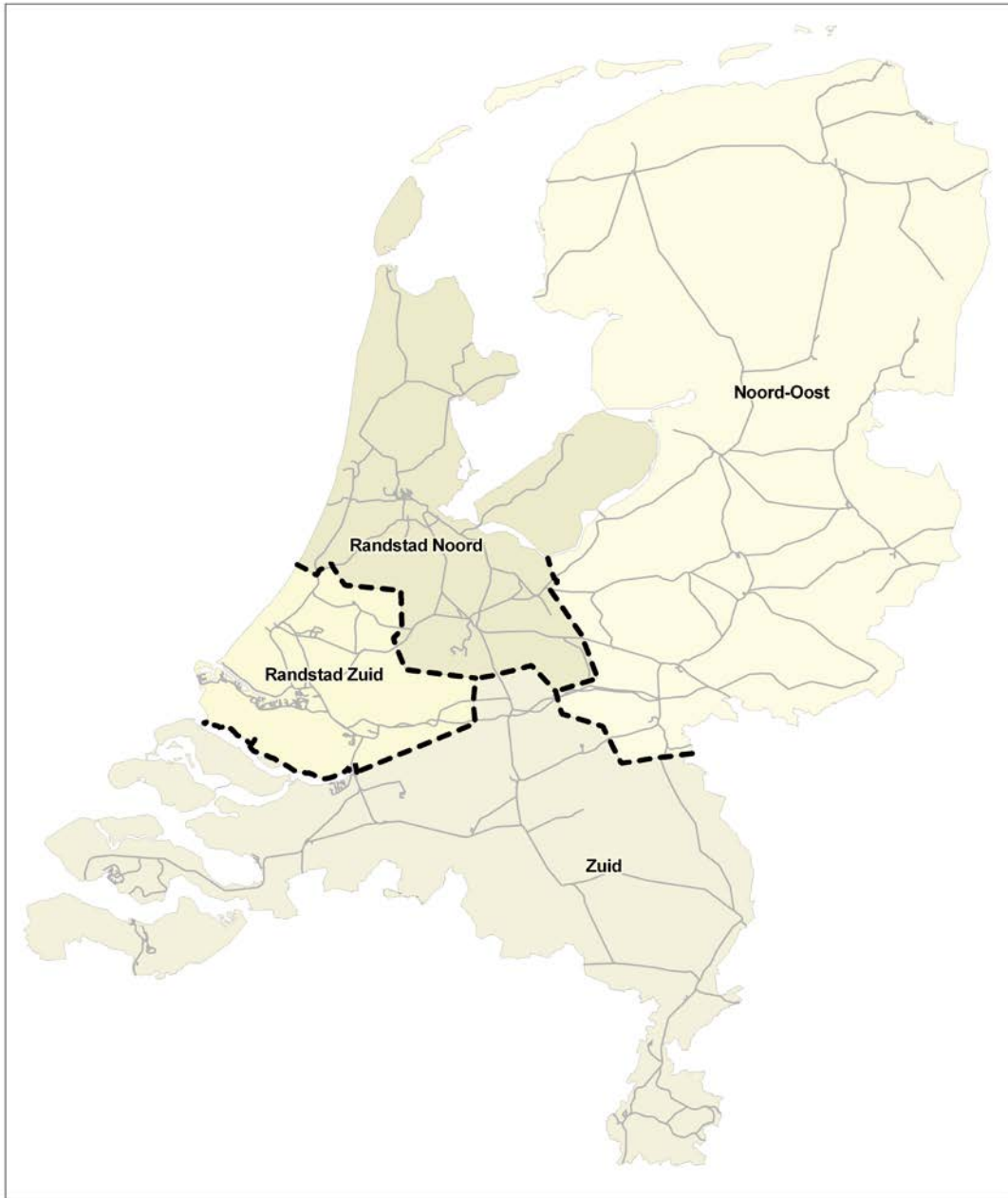

NB: de afstanden gelden, indien er meerdere sporen naast elkaar liggen, ten opzichte van het buitenste spoor. Het gebied, bedoeld in artikel 13, tweede lid, wordt gevormd door de ruit die aan weerszijden 500 meter over het spoor en 11 meter over de weg loopt.

BIJLAGE III

(regio-indeling)

BIJLAGE IV

(telefoonnummers medewerkers publiekrecht)

ProRail Randstad Noord

Gebouw De Driehoek
De Ruyterkade 4 Amsterdam
p/a Postbus 2038, 3500 GA Utrecht
Medewerkers Juridische Zaken Publiekrecht:

088-231 3531
088-231 1670

ProRail Randstad Zuid

Gebouw Central Post
Delftseplein 27/J Rotterdam
p/a Postbus 2038, 3500 GA Utrecht
Medewerkers Juridische Zaken Publiekrecht

088-231 7264
088-231 1345

ProRail Noordoost

Gebouw Schellepoort
Lubeckplein 20 Zwolle
p/a Postbus 2038, 3500 GA Utrecht
Medewerkers Juridische Zaken Publiekrecht:

088-231 1284
088-231 6814

ProRail Zuid

Gebouw De Veste
18 Septemberplein 30 Eindhoven
p/a Postbus 2038, 3500 GA Utrecht
Medewerkers Juridische Zaken Publiekrecht:

088-231 1675
088-231 5066
088-231 3486

Normenkader Veilig Werken en aanverwante regelgeving

Site: ProRail.nl en/of Railalert.nl